

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . . 3 > — >

Negyedévre . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . . 4 > — >

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . 5 > — >

Negyedévre . 2 > 50 >

Egy hónapra 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr

A két Dezső alkotmányos jogtisztelete.

Hazánkban a nyomasztó adótehernek legnagyobb részét a hazai föld, s így a gazdaközönség viseli, míg a merkantilizmus, a nagy tőke, mely mindenféle kiváltságokkal, és kedvezményekkel bír a befolyása alatt álló liberális kormányzat kegyelméből, ebből a teherből csak csekély részt vesz ki magának:

S ime! hálából a jelenlegi tehetségtelen s csak juliusi pántenteket halom számra gyártani tudó kormány egy, eddig hallatlan, s történelmünknek örökös szégyenfoltját képező jogfosztást követ el a már ugyis tönkre tett gazdaközönséggel szemben: igazságtalanul megvonva tőle közegei által választói jogát.

Ez az egyetlen joga volt még, — az adófizetésen kívül, — a melyet függetlenül gyakorolhatott. S most, mert nem akarja szavazatával vakon tolni a liberális radikálizmusnak a szabadságművelés gyárában készült trójai falóvát; mert fel merészelt szólalni a lét érdekében a kormánynak, a merkantilistákat dőltető eljárása ellen: mert hangosan tiltakozik immár a vallásos hitén és lelkiismereti meggyőződésén ejtett erőszak miatt: most a basa-főispánból a miniszterelnökségbe pottyant Bánffy Dezső és a reverzálisos Perczel Dezső kiadták a titkos rendeletet, hogy mindenkít, aki nem tizenhárom próbás mameluk, vagy nem az Eötvös-Justh párthoz tartozik, lehetőleg meg kell fosztani választói jogától; sőt ha reklamálni merne, ezt is meg kell akadályozni; a névjegyzék lemásolását meg épen lehetetlenné kell tenni más pártiakra nézve.

A jogfosztásra nézve ime egy pár adat:

Nyitra megye összes választóinak száma 18.974 a tavalyi 22.552-vel szemben, tehát 3578-czal kevesebb. — Hódmezővásárhelyt 700 polgár maradt ki. Aradon, Szabádkán, Debreczenben, Temes-

várott, Csongrádon, Orosházán, Kecskeméten szintén sokan kimaradtak a listákból. Rákóczi községben, hol Just beszámolója oly famózus eredménnyel végződött, 180 választónak negyedrésze jogtalanul ki van hagyva.

És még nem átalják ezt „ártatlan tévedésnek“, „véletlenségnek“ nevezni, mikor oly csodálatos egyöntetűséggel vizsgál keresztül az egész országban!

Igy tisztelik a jog és törvény őrei a polgárok alkotmányos jogát!

És ilyen törvénytelen eljárások után merik még hiesztelni a liberális honatyák (!) és a zsoldos sajtó munkásai, hogy Magyarország Anglia után a legalkotmányosabb ország?! Nevetséges!!

Aztán, az a királyi bizalommal bíró (?) kormány, amelynek a kiegyezés örökének és továbbfejlesztőjének kellene lennie, meg tudja egyeztetni állásával azt, hogy a kiegyezés halálos ellenségeivel, a Eötvös-Justh párttal paktál, s őket ismét mandátumaikhoz segíti?!

Azt a pártot, amelynek tagja Kossuth Ferencz, aki, mint nyíltan vallja, atyjának politikáját mindenben követi. Atyja pedig a dinasztia és a kiegyezés ellensége volt holta napjáig!!

Azt a pártot, amelynek egyik főkolompósa Hermann Ottó, az anarchista és — Károlyi Gábor!

De úgy látszik, hogy itt nem az uralkodónak, sem nem az országnak érdeke, hanem csak az ugorkafára felkapaszkodott kormány és a liberális párt érdeke forog szóban! Csak az ő uralmuk életét hosszabíthassák meg, törődnek is ők mással; Erre pedig minden eszköz jó és megengedett!

De erőszakos eljárásuknak éle tulajdonképpen a most szervezkedő néppárt ellen irányul! Ettől félnek!

Igen, mert a néppártéhoz hasonló keresztény mozgalom fényes eredményeit rájuk nézve sajnos tapasztalják már Németországban és Ausztriában!

De hasztalan minden jogtiprás, min-

den gonosz ármánykodás! Az igazság, ha hosszas küzdés után is, de előbb-utóbb diadalra fog jutni!

Bizunk az öntudatára ébredt ker. népnek, polgárságnak józanságában; bizunk a hazájuk javát önzetlenül előmozdítani akaró vezető férfiaknak buzgóságában és kitartásában! Istenünk segíteni fog, s a zászló, melyet most göngyölnek ki, s emelnek fel, nemsokára diadalmasan, szabadon fog lengeni!

Győzni fog az igazság!! Br. L.

Az anyakönyvi felügyelők.

Laptársunk a »Budapesti Hirlap« e tárgyban a következőket írja:

Annak a nagy versenyfuttatásnak, a mely az anyakönyvi kerületi felügyelői állásokra kiírt pályázatoknál történt, — immáron vége van. A belügyminiszter huszonhárom anyakönyvi kerületi felügyelőnek a kinevezési okmányát aláírta.

Az új intézménynek a vezetői, a mint az az alább közölt névsorból kitetszik, jobbra a közigazgatásból kerültek ki. A kinevezettek közt mindössze egy országgyűlési képviselő, Filtsch József, egy ügyvéd, egy törvényszéki bíró és egy pénzügyminiszteri segédtitkár találkozik, a kiket nem a megyei adminisztrációból halasztott ki Perczel Dezső. Természetesen a legelőbbséget pozícióra, a budapestire a miniszter a maga vármegyéjéből, Tolnából hozta el egykori tisztársát, Madarász Elemért.

Ezek a kinevezések tehát, az új intézmény dolgait nem tekintve, jelentik több főszolgabírói széknél a betöltését, tehát fiók-restaurációt az általános tisztújítás előtt, szóval igen élénk megyei mozgalmat s jelentenek egy pótképviselőválasztást is, a brassómegyei vidombáki kerületben, a hol most a szász Filtsch a követ.

Az anyakönyvvezetőket csak a jövő hónapban fogják kinevezni. A jelöltek közt csak kevés felekezeti tanító van s ezek is valamenynyen luteránusok. Katholikus tanítókat kezdetől fogva nem hoztak javaslatba. Két dunántúli megyében a főispánok kérdést intéztek az illetékes püspökökhöz, hogy milyen állást foglalnának el katolikus tanítók jelölése esetén. Az egyik esetben a felelet udvariás, a másikban határozottan elutasító volt. Kálvinista tanítókat azért nem jelöltek, mivel Szász Károly püspök ilyen exponált állásra való alkalmazásukat ellenezte s ugyanez okból nem találkozott izraelita vallású jelölt sem. A kinevezendő tanítók e szerint majdnem kivétel nélkül községek vagy államiak.

Ime közöljük a kinevezett kerületi felügyelők névsorát, székhelyeik és a hatáskörük alá tartozó területek megnevezésével.

1. Budapest székhellyel nevezett anyakönyvi felügyelői kerületbe (Pest- és Esztergommege, Bu-

dapest és Kecskemét városok) Madarász Elemért, Tolnavármegye főjegyzőjét;

2. a temesvári kerületbe (Krassó-Szörény- és Temes megye, Temesvár és Versez város) Filtseh József orsz. képviselőt.

3. Nyitrai kerületbe (Nyitra- és Bars megye) Csillaghy György nyitrai kir. törvényszéki bírót.

4. A szatmár-némethi-i kerületbe (Szatmár- és Szilágymegye és Szatmár-Németi város) Magos Károly pénzügyminiszeri segéd-titkárt.

5. A rózsáhegyi kerületbe (Trencsén-, Árva-, Liptó-, Zólyom- és Turóczmegyék) Klinovszky Lénárd dr.-t, Árva megye főjegyzőjét.

6. A szabadkai ker.-be (Bács-, Csongrád- Csánád- és Békésmegyék, Ujvidék, Zombor, Baja, Szabadka, Szeged és Hódmezővásárhely városok) Kostyál Ferenczet, a perlaki járás főszolgabíráját.

7. a nagyváradi kerületbe (Biharmegye és Nagyvárad városa) Szunyogh Lorándot, a berettyóújfalusi járás főszolgabíráját;

8. a pozsonyi kerületbe (Moson, Pozsony és Győr megye, Pozsony és Győr városok) Olle Beneczt, a esallóközi járás főszolgabíráját;

9. a losonci kerületbe (Hont, Nógrád és Gömör megye, Selmecz városa) Horváth Lajost, a pápai járás főszolgabíráját;

10. a pécsi kerületbe (Tolna, Baranyamegye és Pécs városa) Bolgár Kálmán pécsi ügyvédet a VII-ik fizetési osztályba;

11. a beregszászi kerületbe (Ung. Bereg, Ugoesa és Máramaros megye) Ferenczy Elek dr.-t, Zemplénvármegye tb. főjegyzőjét;

12. a székesfehérvári kerületbe (Fehér, Veszprém, Komárom megyék, Székesfehérvár és Komárom városok) Németh Imrét Fejérvármegye tb. főjegyzőjét;

13. a nagykanizsai kerületbe (Somogy és Zalamegye) Botfy Lajost, Zalavármegye tb. főjegyzőjét;

14. a dévai kerületbe (Hunyad és Arad megye, Arad városa) Baresay Bélát, a dévai járás főszolgabíráját;

15. a deési kerületbe (Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka és Kolozsmegye, Kolozsvár városa) Flott Ferencz Adolfot, a bethleni járás főszolgabíráját;

16. a nagyenyedi kerületbe (Szeben, Alsó-Fehér és Torda-Aranyos megye) Felszeghy Sándort a radnóti járás tb. főszolgabíráját;

17. a szombathelyi kerületbe (Vas és Sopron megye és Sopron városa) Sényi Kálmán, vasvármegyei árvaszéki ülnököt;

18. a nagybecskereki kerületbe (Torontálmegye, Pancsova városa) Vertán Péter aradvármegyei árvaszéki ülnököt;

19. a kassai kerületbe (Abauj-Torna, Szepess, Sáros megye, Kassa városa) Kertész Gyula főispán-titkárt;

20. A brassói kerületbe (Háromszék, Brassó, Fogaras és Nagy-Küküllő megye) ifj. Ottlik Gézárt, az aradi járás szolgabíráját;

21. A marosvásárhelyi kerületbe (Maros-Torda, Kis-Küküllő, Udvarhely, és Csikvármegye és Marosvásárhely városa) Kathonay Domokost, a marosi felsőjárás szolgabíráját.

22. A nyíregyházi kerületbe (Zemplén, Szabolcs és Hajdúvármegye és Debreczen városa) Dumbrava Lászlót, Kolozsvármegye aljegyzőjét;

23. Az egri kerületbe (Szolnok, Heves és Borsodvármegyék) Okolicsányi Lajost, Hevesvármegye számvevőjét a VIII. fizetési osztályba.

A szófiai gyilkosság.

Az áldozat sírjában pihen, de Bulgáriában és körülötte is reng a föld. A maczedon lázadás egyre terjed és veszedelmessé válik. Bulgáriában is zavargások vannak s a fejedelmi emberei is utazgatnak mindenfelé.

Tudósításaink a következő:

Zavargás Ruszesukban.

Ruszesuk, jul. 22.

Ruszesuk felvilágosodott szellemű lakosága körében nagy elkéseregés uralkodik Sztambulov halála miatt. E város mindig hű volt Battenberg Sándor és Sztambulovhoz, Bulgária e két kimagasló alakjához. És a kormány tartván attól, hogy polgárháború fog kiútni, az itteni helyőrségnek rendeletet adott, hogy készenlétben álljon. Két napja a városban folytonosan czirkálnak éjjel-nappal a lovas-rendőrök. Tegnap este nagy manifesztációt rendeztek Sztójánov, Sztambulov-párti képviselő lakása előtt és az őrzőerők minden ellenkezése ellenére is a 3000 főre rugó tömeg a prefektus lakása elé vonult, folyton kiáltva:

Le a muszka kormánynyal! Le a gyilkosokkal!

Este tíz óra felé a katonaság közbelépett és hét személyt, köztük az ifju Sztójánov doktor letartóztatta.

A megzavart temetés.

Sztambulov temetéséről ma még a következőket táviratozzák:

Szófia, jul. 22.

Sztambulov temetése alkalmával a merénylet színhelyén történt incidens következtében, mely sokkal komolyabb volt, semmint első pil-

lanatban hitték, a temetési menet nem haladt el, mint az programszerűleg megállapítva volt, a regensségi palota előtt, ahol beszédet kellett volna tartani, hanem egyenesen a templom felé vette irányát. Minél tovább haladt a menet, annál nagyobb lett a tömeg.

A rendet ezután nem zavarták meg többé. A templom, midőn a menet odaért, zsúfolva volt emberekkel, úgy, hogy a gyászoló közönség egy része nem kapott helyet a templomban. A templomi szertartás rövid volt, bizonyára azért, mert zavargástól tartottak. A templomtól a temetőhöz vezető utcákat nagy néptömeg lepte el.

A koporsót felváltva az elhunyt négy barátja vitte. A diplomáciai karból akkor már csak a román és szerb ügyvivők kísérték a koporsót. Midőn a temetőben a metropolita a koporsót beszentelte, a rendőrök által képezett sorfal mögött heves kiáltások és lötyök hallatszottak. A lovas csendőrök gyorsan szétrobbantották a tüntetőket. A tervbe vett beszédek abban maradtak, minthogy zavargástól tartottak.

A vallásos szertartások befejezése után a temető másik részén zene és örömkialtás hallatszott.

A rendőrök és a csendőrök azonnal oda mentek, sok kíváncsi követte őket. Kitént, hogy a szocialisták és más zászlós csapatok Sztambulov halálát Belesév gyilkosainak sírjánál ünnepezték, ahol szenvedélyes beszédeket mondtak Sztambulov emléke ellen és a sírokat beszentelték. Többen beszétek, köztük Kirtejev, a szobránje elnöki irodájának igazgatója is. A rendőrség nem lépett közbe.

Sztambulov végrendelete.

Szófia, 1895. július 22. (Saját tud. távir.)

Sztambulov végrendeletét ma hontották fel. Vagyona legnagyobb részét rokonaira, a másik kisebb részét pedig nagyobbára nemzeti és jótékony célokra hagyta.

Néhány szó a nagyváradi tervekhez.

Örömmel olvassuk a Nagyvárad városi törv. hatósági bizottsági üléséről közölt tudósításokat, melyekből bőven meríthetünk meggyőződést arról, hogy a város szétépítését és emelkedését illetőleg, mily lelkesedéssel karolják fel tisztviselők és bizottsági tagok.

Valóban elszomorodik az ember lelke, ha arra gondol, hogy ily nemesen érző lelkes polgárságtól a kéréllhetlen sors megtagadta, hogy oly város polgárai lehetnének, mely bő anyagi

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

11.234.

Németből: Geher Hedvig.

A férj délután három órakor jött haza a hivatalból s — akkor költötték el egyszerű ebédjüket, melyet Emi maga készített. A férj szerény fizetése nem engedte, hogy cselédet tartsanak, és oly egyszerű volt a menü — marhahús és krumpliból — vagy marhahús és burgonyából állott, változatosság kedvéért Emi egyszer így, máskor úgy nevezte a vastagételt, hogy a szakácsnő valóban felesleges lett volna.

Ma kivételesen egy szép uborkát szerzett Emi s előre örült a meglepetésnek, melyet férjének szerezni fog vele.

Az asztal terítve, az ebéd készen volt. Emi letette konyhakötőjét s a tűkörbe nézett. A tűz heve által arczára esalt pirosság nagyon jól állott neki. Megvallhatta magának, hogy igazán nagyon szép még ebben az egyszerű, nagyon egyszerű ruhában is.

De most esengettek és Hugó — a férj — jelent meg az ajtóban, tele fűva hóval, hideg levegőt terjesztve, de vidáman mosolyogva. — Asztalhoz ültek avval a csendes, biztos kényelemmel, mely csakis a családi asztalnál található fel.

»Tudod, mily nap van ma?» kérdé a kis menyecske.

»Oh igen! esütörtök, egész nap esütörtök!»

»Nem úgy értem, én a 11,234-re gondolok.»

»Talán huzás van ma?»

»Persze, és te ezt nem is tudod, te könnyelmű?»

»Ugyan minek gondoljak erre édes gyermekem? Ugy sem nyerünk semmit.»

»Miért ne volna — lehetséges.»

»Igen lehetséges, minden lehetséges — de egészen valószínűtlen.»

»Valakinek csak meg kell nyerni a főnyereményt!»

»Bizonyosan, de nagyon ritkán nyeri azt egy szegény ördög.»

»Ugyan mondd miért?»

»Mert a bankároknak és más gazdag embereknek sok a sorsjegyük, tehát nekik inkább lehet kilátásuk a főnyereményre. De nekünk csak egy sorsjegyük van. — Azt hiszem megértettél?»

Megértette Emmi, de nem akart felhagyni a reményével.

»Megtörténhetik, én ennél maradok« mondta egészen kipirulva és ma már az esti lapban állhat: a főnyereményt az 11,234-ik számú sorsjegy nyerte el. Ah, Hugó, Hugó, ha elképzelem!»

»Nos igen, nem lenne rossz« — mondá férje s jó étvágygyal ette az uborkát, bizonyosan ő nem volt képes oly élénken elképzelni a dolgot, mint Emi.

»Mit csinálnánk akkor Hugó, ha valóban a 11,234-es lenne?»

»Ah Istenem, azt igazán nem tudom — majd meglátjuk.»

»Mit csinálnánk például ma este?»

»Azt hiszem tervezgetnénk, howá kellene a pénzt fordítani, és — természetesen holnap már nem mennék a bureaubá, betegem jelentek — felmondok.»

»El van intézve, nagyon jól van!« mondá Emi vidáman. »Már azt is tudom, mit csinálunk ma este.»

»Például?»

»Felöltözünk, karöltve sétálni megyünk és — találj ki!»

»Sacherhez megyünk vacsorázni?»

»Oh nem Hugó, egy ékszerészhez megyünk és veszsz nekem egy gyémánt ékszert. Olyan valamit, minőt a kirakatokban lehet látni.»

»Egy oly remek darabot, melyet mindenki megbámul.»

»Ugy? Nos kedves gyermekem, én nagyon kétlem, hogy ezt megtegyem.»

»De gondold meg, ha megnyerjük a főnyereményt.»

»Még akkor is kétlem.»

»Ugy? — és miért?»

»Egész egyszerűen azért, mert ez nagyon esztelen dolog lenne tőlünk.»

Az Emi szép, ragyogó arca sötét lett. »Esztelen dolog! Igazán nem értelek Hugó! Mikor oly nagyon szeretnék egy gyémánt ékszert! Mintha meglennék igazán, babonázva, úgy állok sokszor a kirakatok előtt, még a lélekzetem is eláll. Az oly ékszer valami tündéri földön tuli oly szép és egyszersmind oly drága. Olyan gyémánttal birni — ah, egy ily kincset magunkénak mondhatni — az ember megörülhetne a boldogságtól. És te megtudnád tő-

erővel rendelkezik, hogy így nemes törekvésük és jó izlésükkel a várost, mint várossá emelhetnék.

Egy negyvenezer lélekből álló városban, ha vesszük, nem volna felette sok ugyan, ha egyszer-mászor 4—5 százezer frtot fordítanak a várost díszítő középületek emelésére, mert hiszen ebből lélekszáma nem esnék több mint 10—13 frt, de hasonlitsuk össze ezen különben nem nagynak látszó összeget a város polgársága nagyobb részének bizonytalan és csekély évi jövedelmével s tegyük hozzá meg a város különböző szükségleteinek fedezését, bizony nagyon elszomorodna, azon sajnos meggyőződésre jövünk, hogy városházat, színházat stb. építeni és szépíteni szép dolog volna, ha nem kellene attól tartani, hogy ezen díszes épületeket az éhező polgárok átka veheti körül.

Oly időben, midőn a polgárság nagy része nélkülözésekkel küzd, nem tanácsos terhére díszes épületeket emelni, mert avval bármily nemes czélú intézmény alapja vettetének is meg a nélkülözö emberek elkeseredése ébresztetik fel, s így érlelődik meg az ellenszenv, minden nélkülözéssel küzdő polgár lelkében a vágyon iránt, mely vak elfogultságában a legjótékonyabb intézeteket sem képes dűhe elő kivonni.

Ma a midőn az egész ország talán mindent felforgató gazdasági válság előtt áll, melynek elszomorító hatása, súlyosan nehezedik általán a városok polgárságára is, annál fogva addig, míg az ország közgazdasági viszonyai kedvezőbbre nem fordulnak, helyesen tenné minden város, ha egyéb jövedelmei a rendes kiadásokat fedezi, inkább könnyítene polgárai nehéz sorsán avval, hogy a közköltséget szálaltánák lejjebb és fokozatosan azt végleg szüntetnék be, ha lehet, hogy ezen intézkedéssel legalább midőn így könnyített a polgárok sorsán, azok mindegyikét kösse szeretet azon városhoz, melynek polgárai, s ha majd a viszonyok jobbra fordulnak, hozzá helyre az elmaradottakat, mert a helyes belátással egy időre felfüggesztett túlköltségeket beszüntetni nem lenne annyira káros és szegényítő egy városra nézve sem, mintha annak beszüntetésére az anyagi kimerülés kényszerítené.

A mi továbbá az ujonan építendő városháza mellett a Körös folyó összeszorítását illeti, a város közepén az felette veszélyes lenne; mert egy kis jég torlódás esetén, egész olasz város rész lenne kitéve Szeged sorsának, esetleg a vépusztulásnak, melyet egyáltalán nem akarnak a város egyetlen polgára sem.

Minthogy még nem teljesen befejezett ügy

az új városház hova és miként építése, sem pedig a Körös meder összeszorítása, jó lenne tehát a rendőrfőkapitány urnak a rendőrség elhelyezésére vonatkozólag tett nyilatkozatát is fontolóra venni, úgy a Nagy-Körös-utczára bevezető utnak kiszélesítését más irányban is tanulmányozni, mert szükség esetén, kevesebb közveszéllyel lehet az új városháznak máshol, alkalmas helyet kapni, mintha azon tervhez ragaszkodunk, mely a Körös folyónak a város közepén való összeszorításával érheti a várost.

Most pedig legjobb lenne egyelőre csak a város csatornázását és utcái kövezetét fokozatosan létesíteni, erre külön megterhelhetés nélkül úgy is meg van az alap a kövezetvám és útdókból.

Szy.

NAPTÁR.

— Julius 23. —

Kedd, Róm. kath. Apollinár. Prot. Apollinár. Gör. kel. július 11. Eufémia. Izr. Ab. 2.

Nap két 4 óra 15 p., nyug. 7 óra 25 p. Hold kette 5 óra 19 p., nyug. 8 óra 30 p. Délután 2 órakor a hold a földközelen.

Július 25. Anna-bál a Félix-fürdőben.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-léle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca,
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca,
Frankl Mari tőzsdé és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota, Nagypiacz.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

*** Jótékony főherceg.** Magyarország legnépszerűbb és legmagyarabb főhercege József ő csász. kir. fensége honvéd főparancsnokságának 25 éves évfordulója emlékére, a budapesti József árvaházban három alapítványi helyett létesített. — Ezen alapítványi helyekre kizárólag csak honvédek árvái vétetnek fel József főherceg ő fensége által. A pályázati kérvények azonban Budapest fő és székváros tanácsához adandók be.

*** Hamis tíz forintosok.** Tolnavármegyében oly sikerült 10 frtos bankjegy hamisítványt fedeztek fel, mely velimpapíron készült, s úgy

a magyar, mint a német kép oldalán tábla nyomattal van ellátva. Tisztán utánzott, barna felülnyomattal 1880 évszám, 0311 sorozattal és 29340 számmal. A hamisítványok a valódi tíz forintosoktól a következő eltérések észlelhetők: »Zehn» helyett »Zenn» áll. A jobb oldali fej arczán az orrezipáuaál erős pont van, végül, hogy a magyar szövegén, a vörössen nyomtatott szám csak öt jegyű, míg a valódi bankókon hat számjegy van.

Városunkban is fordult elő már néhány ily bankó, s figyelmeztetjük a közönséget a legnagyobb óvatosságra.

*** Huszárok lóversenye.** A helyben állomásozó 15-dik számú Pálffy-huszárezred tisztikara egyetértve az önkéntesekkel, a jövő hó 15-én a lóversenytéren, egy már előre is érdekesnek és minden tekintetben sikeresnek ígérkező huszár lóversenyt rendez.

Az eszme nem rossz s különösen akkor, ha ez tényleg meg is valósul. Már ezelőtt két évvel volt egy ily verseny városunkban s ennek a sikere ösztönözte főképp huszárainkat, hogy az idén megismételjék a versenyt. A versenyen csak huszár és önkéntes vehet részt s legérdekesebb pontjai lesznek: a »Steeplechase» és egy Jagdritt. A rendezőség élén Szretkov őrnagy és Flohr főhadnagy állanak s már e két név is biztosítja a sikert.

Pályadíjak lesznek: a Pálffy Miklós gróf ezredtulajdonos által és a tisztikar által kitűzött díjak. A versenyre bejönnek Nagyváradra az Álmosdon és Hód-Mező-Vásárhelyen állomásozó Pálffy-huszárok is.

*** Emberkereskedés.** Vérlázító és arczpíró esetéről ad hírt a »D. R. U.« Tegnap reggel ugyanis a rendőrség egy lélekkufárnót fogott el a debreczeni vasuti állomásnál, épen akkor, midőn Nagyváradról hozott áldozatát a »város«-ra akarta vinni. A hajnalban Nagyváradról megérkező személyvonat utasainak feltűnt egy II. osztályú coupéból kilépő két nő, kik közül a fiatalabbik sirt, midőn kiszálltak a kocsiból. Az éltesebb nő a kezénél fogva vonszolta maga után utitársát, ki sehogysem akarta követni. Végre, midőn már látta, hogy nem szabadulhat, segítségért kezdett kiáltozni. A segélykiáltásokra a rendőrség közbe vetette magát s mindkettőjüket elfogta.

A nők kihallgatása alkalmával kitűnt, hogy

lem tagadni Hugó, amit oly nagyon kívánok? Miért lenne esztelenség? Minden asszony szereti az ékszer! Nem, ez nem volt a te utolsó szavad.*

Nos, nos, még nincs meg a pénz, hogy megvehetnének az ékszer; ha lessz, majd meglátjuk! De mégis bolond, esztelen marad a gondolatod.

Az érvelésed nem ér semmit. Mert ha minden, vagy a legtöbb asszony hű és kapzsi is — már ami az ékszer illeti — éppen nem látom be, miért kellene az én nőmnek is olyan-nak lenni. — Ellenkezőleg!

Emi felhagyott az evéssel. »Ha most kívánám az ékszer, akkor megérdemelném, hogy megdorgádj Hugó, de akkor, ha majd pénzünk lesz, kérésem jogos, ha azt kérem, a mivel minden hozzám hasonló asszony bír?«

»Akkor is bolond és esztelen dolog marad! Csak egy esztelen asszony kíván ilyesmit. Egy fiatal, szép asszonynak nincs szüksége drága ékszerre hogy szép legyen. A gyémánt nem tesz senkit széppé — ellenkezőleg! Csak a dőre nők versenyeznek egymással a pazarlásban, fényűzésben, kérkednek, adják a nagyot, hogy kinek van szebb gyémántja. És neked nem lenne más sürgősebb kívánságod, mint egy ily ékszer? Nos jó, meggondoljuk a dolgot.«

Könnyek gyűltek a fiatal asszony szemébe a boszuságtól.

»Kérkednek — adják a nagyot — dőre nők! Nem gondoltam volna Hugó, hogy képes légy ily gorombán bánni velem!«

Hugó mérgesen tette le, az evőeszközt. »Még beszélni sem lehet veled!

Rólad beszéltem? En általában említettem a nőket. Halgass el a te gyémánt ékszereddel, nem reád vonatkozott előbbi itéletem.*

»De nem hallgatok el a gyémánt ékszeremmel! kiált Emi mérgesen »miért ne lenne nekem? épen nekem?«

»Mert most bizonyítottam be, hogy okos asszonynak nincs ilyen kívánsága, — mert kár is a sok pénzért! Többet ér, ha az ember kamatra adja. És végre esztelenség, mert ritkán van az embernek alkalma egy oly ékszer viselni, tehát úgy mondva holt kincs lenne az; aztán, az csak nagyon díszes toalettehez, illik, ami már magában véve is nagy luxus. És ami a legfőbb: én csak szerény igényű nőt kívánok, nekem nem kellene olyan feleség aki gyémánt ékszerekkel kérkedik.«

Emi elszörnyedve nézett férjére. Még soha sem használt vele szemben ily kiméltelen szavakat — soha! Csak most látja be, mily kemény szívé, zsarnok az ő férje.

»Oh, értelek« kiáltá dühösen — maradjak hamupipőke azután is — ugye? Magam főzzem neked az ebédet — ezt érted bizonyára a szerény igények alatt?«

»Persze, hogy azt értettem.« S toppantott lábával.

»És nem veszsz gyémánt ékszer — nos?«

»Eszemben sincs!«

»Még ha határozottan kívánom is?«

»Nem, semmi szín alatt — elveim ellen cselekednék.«

»Te fősvény, kapzsi kényur vagy; jó hogy legalább ismerem elveidet. Ezután résen lesznek.«

»Te örült vagy kedves férjem, nem tudod, mit beszélsz.«

Kivülről valami nesz hallatszott, az ujsághordó — mint rendesen — bedugta az ujságot az ablakon. Hugó nem figyelt reá, hanem nyugodtan válaszolt:

»Gyakran megtörténik az okos emberrel, hogy más, kevésbé józan eszű bolondnak nevezzi.«

Emi nem válaszolt, az ő lelke az esti lapnál volt, a mely még kint feküdt az abiak szélén. És mégis úgy tetszett neki, mintha tisztán látná a 11.234-et vastag számokkal nyomva. Ő egészen biztosan hitte, hogy kijött a szám s már nem is gondolt a sok pénzre, nem a Hugó felmondására, csak a gyémánt ékszerre.

Gyors mozdulattal felkelt s elhozta az ujságot. Hugó elé akarta tenni s fenyegetve mondani: »A pénz itt van — akarod?« Az utolsó oldalon csakugyan ott állott a húzás — »főnyeremény: 12.234«. Valóban 12.234. Száraz hangon mondá Hugónak »Csak egy szám hiányzott — csak egy!« Oly hangon mondta ezt, mintha azt az egy számot a jövő húzáson biztosan kihúznák a többihez. Hisz ez csekélység! Hugó rá sem nézett az ujságra, hidegen mondá: »Az tökéletesen mindegy, hogy egy szám-e, vagy több ezer a különbség.«

az éltebb nő Király Györgyné, Nagyváradra való, hol nyilvános házat tart. A fiatal leányt. — a kinek neve Szabó Szidónia, kecségettel igéretekkel elcsalta lakóhelyéről, Csik-Szeredáról s a házában helyezte el. A leány látva, milyen bünbarlangba jutott, rimázkodott Királynénak, hogy engedje haza. A kegyetlen asszony azonban rá sem hallgatott, s midőn a leány megszökött, feljelentette a nagyvárad rendőrségnek, mely a szerencsétlen teremtést visszavitte Királynéhez, ki tegnapelőtt este Nagyváradról Debreczenbe vitte az ártatlan leányt, hol hasonló műveletekkel foglalkozó társnőinek el akarta adni.

A leány utközben megtudta szándékát s nem akart egyik bünbarlangból másikba jutni segítségért kiáltozott. A rendőség a leányt kiszabadította az emberkereskedő asszony körmei közül s kényszerutlevéllel hazaküldte. A lelketlen asszonynyal pedig tettéhez mérten fog elbánni.

* **Nagy vihar a vidéken.** folyó hó 19-én, — mint bihari levelezőnk írja — a Bihartól északra fekvő kügyi-pusztán óriási vihar dühöngött mely a termésben sok kárt tett. A jégeső pusztításai az egész környéken észlelhetők, de legnagyobb kárt mégis Bak László nagybérlő szenvedett, kinek gyönyörű dohány ültetvényét a jégzárpor teljesen tönkrevverte. A következő nap Bihar községben nagy felhősakadás volt jégeső kíséretében úgy hogy a mogyoró nagyságu jégdarabok még 5 percz múlva is láthatók voltak. Mindazonáltal az időjárás által okozott kár nem oly tetemes, mint lát-szatra feltűnt.

* **Vasuti mentő-készülék.** A tisztelt öngyilkos urak és hölgyek bizonyára szomorú tudomásul fogják venni azt, hogy ezentúl már nem vehetik magukat egykönnyen a robogó vonatok mozgonyai elé, vagy ha már odavetük is magukat, nem fogják azt a beesvágó céljukat elérhetni, hogy a mozgony le is fejezze őket, avagy péppé zuzza tagjaikat. Ezt a nagy változást pedig az okozza, hogy az elővigyázatlan emberek és öngyilkos-jelölteknek valami ellensége oly készüléket talált fel, mely a vágányokra kerülő személyt vagy dolgot egyszerűen felkapja és sértetlenül újra leteszi a földre, persze a vágányok mellé. A készüléket néhány vasuton a legközelebbi időben már ki is fogják próbálni.

* **Népfelkelők portómentes jelentkezése.** A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, rendeletben tudatta a postahivatalokkal, hogy a népfelkelők levélbeli jelentkezése, ha a le-

ismét felvette az evőeszközt s megette a még megmaradt uborkát.

Némán ültek egymással szemben. Senki sem tekintett az estilapba, a melyet máskor rendszeren az asztalnál együtt szoktak olvasni.

Kevés idő múlva kérdé Hugó kissé gyöngédebb hangon: »Nos, megvigasztalódtál már a gyémánt ékszered miatt?»

Emi mosolygott, de közelebb volt a siráshoz. »Nem törődöm az ékszerrel — hiszen csak tréfáltam.«

»És én — látod — fel sem veszem, hogy nem nyertük meg a főnyereményt. Egész boldogan és megelégedetten élünk mi eddig is — minek az a sok pénz?»

»Persze — és minek — a gyémánt ékszer? Legjobb így a hogy van.« Egymásra néztek, de kissé zavarban voltak mindketten.

»Nos tehát« mondá Hugó megcsókolva nejét »tréfa volt az egész«. Emi megidült jó-sága felett. Mily szavakkal illette ő férjét. Könyök szöktek szemébe. Megbánva rebegte: »Nem, nem semmit sem kívánok — minden jól van így.«

Hugó mosolyogva mondá: »De ha egyszer mégis megnyernék a főnyereményt!«

Emi felemelte fejét »akkor veszsz gyémántos ékszert?»

»Isten neki — igen! — szavamat adom!« S boldogságtól sugárzó arczezal mondá Emi:

»Megtörténhetik.«

vélre kívül ráírják: »népfelkelési jelentkezés«, portómentes. Az intézkedés célja, hogy az elmulasztott és késedelmes jelentkezések száma lehetőleg csökkentessék.

* **Fiatolvaj.** Szilágyi József nevű 15 éves suhancgyerek vasárnap d. e. esendesen belopódzott M é h e s Mihály jómódu bihari gazda lakásába, honnan a gazdának a falon függő csinos zsebóráját ügyesen elcsente. Alig lépett azonban ki a házból, midőn a gazdával találkozott ki a zavart kinézésű ifjút rögtön vallatóra fogta s a zsebórát tőle elvette. A fiatal suhanc tettét illetőleg teljes beismerésben van, miért is a gazda átadta őt a hatóságnak, mely a jól kiérdemelt büntetést mérte a bűnös fejére, ki lopási kísérletért már meg is kezdte a »hüselést«.

* **Br. Roszner Ervin jótékonyága.** Báró Roszner Ervinné szül. Forgách Klotild grófnő szül. Forgách Klotild grófnő Máramarosba megérkezésének emlékére 400 forintot adott át Kutka Kálmán alispánnak több közérdekű cél előmozdítására. Az alispán ez összeget a nemesszívü grófnő óhajításának megfelelőleg a millénium megünneplésével járó kiadások fedezésére szolgáló alap, továbbá a vármegyei közkórház és az onnan elbocsátott vagyontalan betegek segélyezése céljából létesített alap, — a szigeti Erzsébet kisededovó egyesület, — a vármegyei szegények segélyezésére létesült alap és a szegény tanulók között osztotta meg. Dr. Báró Roszner Ervin főispán külön 100 frtot adott a milleniumi alap növelésére.

* **Felvétel a »Ludovika akadémia«-ba.** A m. kir. honvédelmi miniszter Biharvármegye által betöltendő két »Büttlerféle« alaptványra, az első sorban jelölt G é c z i József és B a l o g h Eleket a felvételi vizsga sikeres kiálása után felvette. W a t t a y S á n d o r részére pedig a félfizetéses helynek élvezését engedélyezte.

* **Telefon Biharfüreden.** A nagyváradai gör. kath. püspök Bihar-Füred (stüenede vále) klimatikus gyógyhelyét telefontal köli össze Belényessel. A telefon huzal a vaskóhi törvényhatósági ut mellett 800 méter hosszán, onnét pedig a Belényes, bihar-füredi vicinális ut mellett fogják elvezetni, mintegy 25 kilométernyire. Az alispáni hivatalhoz már be is adták a kérvényt ezen üdvös intézmény keresztülvitele végett, mely nagyban emelné e kellemes üdülő hely értékét.

* **Furesa boszu.** Többször érkezett már panasz a rendőrséghez, hogy valaki Zelei kanonok lakása előtt a folyosót, a falat sőt az ablakokat is éjnek idején mindenféle hulladékkal bemoeskolja, de bár mennyire iparkodott a rendőség és a káptalan soron állandóan alkalmazott éjjeli őr a tettest kipuhatolni az mindeddig nem sikerült. Végre Vasárnap éjjel elesipte a rendőség a szemérmetlen boszu állót Delehán Imre bélfenyéri születésű hetes személyében, ki be is ösmerte, hogy azért követte el a szemérmetlen csinylt mert a kanonok ur szolgálatából — bizonyára alapos okból — elbocsátotta.

* **A békekongresszus.** Bernből jelentik, hogy a békekongresszust előkészítő interparlamentaris hivatal most küldötte szét az idei értekezletre szóló hivatalos meghívót. Az értekezlet augusztus 13-án délelőtt tíz órakor nyitja meg Brüsszelben a belga képviselői kamara elnöke. Az értekezlet rendező bizottsága mindent elkövetett, hogy az érkező vendégeket méltóan fogadhassa. Az értekezlet napirendjén a következő tárgyak lesznek 1. Nemzetközi békebiróság tervezete. 2. A hadsereg reducálására vonatkozó indítványok. 3. Új államok neutralizálása. 4. Az idegenek védelme és a kiutasítási jog. 5. Az

interparlamentaris hivatal zárószámadása. 6. Az 1896-iki értekezlet. — Bennünket magyarokat tudvalevőleg főleg ez az utolsó pont érdekelt, mert arról lesz szó, hogy a jövő évi kongresszust a kiállítás ideje alatt Budapesten tartásák.

* **Tartalékosok fegyvergyakorlata.** Az 1886, 1888 és 1890-ben besorozott tartalékos katonák közül azok, kiket most tavasszal nem hívtak be fegyvergyakorlatra szeptember 9-én husz napig tartó fegyvergyakorlatra vonulnak be.

* **Véres verekedés.** Nagy riadalom zaja verte fel tegnap éjjel n.-fürdő-utca békésen szendergő lakóit; Bartos Gyula czeglédi vendéglős pinczemestere vonult végig vagy öt más társával az élvezett itókák hatása alatt szörnyen lármás és harcziás kedélyhangulatban. Hanzli József 676. sz. házában megütközve állott meg a berügött csapat, mert belülről vig mulatozás zaja hangzott kifelé. Felbőszülve rontottak be a házba s ott a Kállay Albert, Nagy Gyula és Nagy Sándorral névnapot ülő házigazdát és vendégeit durván inzultálni kezdték, mire ezek kitudszkolták a kapun a garázda látogatókat. De Bartos Gyula nem azért pinczemester Czeglédinél, hogy másnak igazat adjon: társaival — kiknek neveit megtudnunk nem sikerült, neki estek a névnapozóknak s egy súlyos rőzfejű buzogánnyal s kövekkel úgy helybenhagyták őket, hogy az orvos 8 napon túl gyógyuló sérelmezést állapított meg majd mind egyiken. A vezért Bartos Gyulát nagynehezen ártalmatlanná tették, azonban társai nem akarták őt a bajban elhagyni s a ház előtt álló padot felszakgatva, azzal a zárt kaput formális ostrom alá vették, míg végre a pokoli zajra megérkezett 2 szál rendőr — kik az éjjeli hő-söket megszalasztották; de elfogni nem tudták, miután ismételt sipolásuk daczára sem jött senki segítségükre, jóllehet tudomásunk szerint a dolgozóház közvetlen szomszédjukban volt — hol szintén van állandóan 2—3 rendőr. Így csupán a főtettes, Barfos került hurokra, de ennek bekísérése is sok bajt adott a rendőröknek, mert az óriás erejű ember őket is földhöz vágta és megsérelmezte.

* **Endrődön az artézi kut** sikeresen befejeztetett. A Csermák V. dévaványai kutmester által furt kut 238 méter mély és a földszintől számított négy méteres felszökéssel 24 óránként 2000 hektoliter élvezhető, egészséges vizet ad. A sikeres kutfúrás töltött Endrődön általános és indokolható öröm van.

* **Kisajátítási jog.** A földmivelésügyi miniszter a Berettyó-Körösi ármentesítő társulatnak, a Hármaskörös jobbpart szarvas-öcsödi határában teljesítendő töltészesi munkálatokhoz kisajátítási jogot engedélyezett.

* **Ezredgyakorlatok Debreczenben.** A Debreczenben állomásozó katonaság létszáma holnap ismét megszorodik, illetve most már az idetartozó csapatok teljes számmal együtt lesznek. A 39. gyalogezred egy zászlóalja Nagyváradról, a 15. huszárezred két százada Álmosdról és Hódmezővásárhelyről már előbb hazaérkeztek s holnap Debreczenbe jön a m. kir. 3. honvédgyalogezred 4 zászlóalja is, mely Zilahon tartja állomását egész évben. Az érkező zászlóalj teljessé teszi a honvédezred létszámát s megkezdődnek az ezredgyakorlatok, melyek f. hó 21-től bezárólag augusztus hó 10-ig fognak tartani. A zászlóaljjal 1 törzstiszt, 10 főtiszt és 2 tiszthelyettes jön Debreczenbe.

* **Tolvajok a temetőben.** A rendőrségnek ismét meggyült a baja a temetőfosztogatókkal. Tegnap is elfogtak néhány esavargót, a kik a sírokról a virágot lopkodták és a fefákat is megrongálták. A tolvajokat szigorúan megbüntették.

* **Agrárius alaptvány.** A n d r á s s y Dénes gróf nagybirtokos a m.-óvári gazdasági akadémia, a debreczeni, kassai, keszthelyi és a kolozs-monostori gazdasági tanintézetnél négy jó előmenetelű, szorgalmas szegény hallgató és

egy képezdei tanár részére a mezőgazdaságtan bővebb és alaposabb előadásáért 10 év tartamára 200—200 forint ösztöndíjat tett folyóvá.

*** Nagy a meleg.** A forróság ez dominál most. A levegő csak úgy vibrál a nagy melegeből. Szenvednek a szegény városiak, azzal köszöntik egymást, hogy jaj de meleg van. Ellensúlyozásul megtehetnek a fürdők. A míg lubiczkolunk, addig csak eléldéglünk valahogy, de azután csak annál jobban megszennvedünk miatta. A házak falai, az utcák köburbolatai s az aszfalt, úgy szívják magukba a nap-sugár melegét, hogy aztán csak annál erősebben, szinte összegyűjtve párologtassák ki magukból, hogy majd eldőlünk miattuk. Szellő nincs, árnyék ha van, nem sokat segít. A meleg egyformán gyötrelmes, különösen annak, a ki nem örül neki. Mert lehet ennek örülni is, sőt ez a legzeleszerűbb, a mit a forrósággal szemben egyáltalán tehetünk, mert ha elesüggünk miatta és alatta — akkor sem lesz a forróság kevésbé gyötrelmes. Legjobb most annak, aki leeresztett ablakredőnyök megett egész nap otthon esüszülhetett és csak este felé megy ki sétálni, mozgást végezni. Hja, minden évadnak megvan a maga rossz oldala, a télnek a nagy hideg, a nyárnak a nagy meleg. Kitarás, mert még csak a kánikula kezdetén vagyunk.

*** Tűz a huszárlaktanyában.** Ismét gondatlanságból eredt tűz áldozata lett a »Ferenecz József« huszárlaktanya egyik istállója. Tegnap éjjel 11 órakor ugyanis a tűz-örög tüzet jelzett a lovassági laktanyába, hol az egyik jobboldali istálló, mely szénával volt tele, kigyulladt. A »készenléte« a tüzet csakhamar észrevette s tudatta a tűzoltósággal, honnan Mezey Mihály főparancsnoksága alatt az összes személyzet kivonult. Ugyanakkor érkezett meg a cs. és kir. 37-ik gyalogezred egy tűzoltószázada is, melylyel együtt sikerült a tüzet csakhamar elfojtani. A tűz keletkezési okát eddig még megállapítani nem lehetett, hanem igen valószínűnek tartják, hogy az gondatlanságból származott.

*** A Körös-utczai védgát.** Busch Dávid városi főmérnök bemutatta a városi tanácsnak az annak utasítása folytán a Körös-utczai Parabek-féle és szomszéd telkek köpartjának biztosító védgátjáról szóló tervrajzot. A gát eszerint 110 méter hosszú lenne és 2750 forintba jönne. Minthogy a Körös meder a város tulajdona, de a part biztosítás fentartásával ugy szólván közérdekek is védetnek, a főmérnök nézete szerint az összes kiadások negyedrészt a város viselné, a többi háromnegyedrészt pedig folyó méter arányban a 718. 719 és 720 számú házak tulajdonosai által lenne megtérítendő.

*** Katonai lóvásárok.** A földmívelésügyi miniszter közölte a város tanácsával a hadügyminiszter programját arra nézve, hogy a folyó év őszén rendezendő katonai lóvásárok, mely helyeken és napokon tartatnak meg. Az ezen vásárookra vonatkozó hirdetményeket ki-függesztés végett megküldve tudatta azt is, hogy 3¹/₂ évet el nem ért kiváló minőségű és származású csikókat is fog vásárolni a bizottság. Felesleges munka kikerülése czéljából a miniszter felkérte egyidejűleg a város lótenyész bizottsági elnökét arra, hogy lehetőleg a tenyészítők elővezetni szándékolt lovait a vásárt megelőzőleg szíveskedjék megsejlemlélni s a tulajdonosnak véleményét adni.

*** Helyben hagyott zárszámadások.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Friedländer Náthán és Szaniszló Ferencz-féle alapítványokra vonatkozó számadásokat átvizsgálás után rendben találta.

*** A derecskei mészárosok öröme.** Nagy riadalom, elkéseredettség és fejvesztés uralkodik néhány nap óta a debreczeni mészárosok körében — írja levelezőnk. Asszonyfurfang idézte elő a bajt, a mely abban áll, hogy a debreczeni mészárosok maholnap becsukhatják a székét. A gazdasszonyok cserben hagyták őket, mert a marha árának csökkenése daczára nem szállították le a hus árát. Nem kell azonban azt hinni, hogy a debreczeniek vegetariánusok let-

tek. Sőt ellenkezőleg: annyi húst fogyasztanak, a mennyit ezelőtt talán sohasem. A titok egyszerű nyitja az, hogy a gazdasszonyok tömegesen összebeszéltek és naponként felváltva más-más család küldi át a szobaleányt a szomszédos Derecskére, a hol majdnem féláron kapják a friss, egészséges marhahúst. Több ilyen konzorcium alakult már eddig is a városban és a tapasztalat azt bizonyítja hogy az asszonyi furfang teljesen bevált és tökéletes eszközül szolgál a debreczeni mészárosok megalázására. Világos, hogy az érzékenyen sujtott husmérők sokáig nem állhatnak ellent a forradalomnak s mihielyt rájönnek arra a nagy gondolatra, hogy az árak leszállításával megmenthetik veszélyeztetett egzisztenciájukat, rögtön kiengesztelődik az asszony nép. A dologban csak az a furcsa, hogy a mészárosok sehogysem tudnak rájönni a megoldás nyitjára.

*** Esküvő.** Vasárnap, azaz folyó hó 21-én tartotta esküvőjét Rác Jenő m. á. v. mozdonyvezető, Tóth Ferencz szeretetreméltó leányával, Mariskával. — Az esketési szertartás az olaszii ev. ref. templomban folyt le nagy-számu előkelő közönség jelenlétében.

*** Tolvaj lakótárs.** Kellemetlen reggelre ébredt tegnap Kozma József n.-kut utczai lakos. Régen szeretett volna már magának egy ezüst órát venni, de a reá való pénz csak lassan akart meggyűlni. Végre betölthette vágyát s megvehette a már régen kiszemelt szép kettős fedelű ezüst órát, lánczra még nem telt, de majd csak lesz az is, mondogatta nagy büszkén lakótársának Bondor Józsefnek s boldogan aludt el az új óratulajdonos. Fölbredve első pillantása az órára esett volna, ha az ott lett volna, a hova este elhelyezte, de az eltűnt s vele kenyeres pajtása Bondor József legalább így panaszkolta ezt Kozma József a rendőrség előtt s gyanuját megerősíti az a körülmény, hogy kettőjükön kívül nem járt más a lakásban. Az órát és pártfogóját keresik.

*** Eltűnt paraszt nő.** Szomoru Sára Kismarja községből e hó 11-én eltűnt s a mai napig nem került meg. A hatóság körözi a 73. éves nőt.

*** Vízbefult csendőr.** Onucz János, Békésen próbaszolgálatra berendelt csendőr e hó 17-én Bodzászugnál a Sebes-Körös csatornába fult; segélyére siető társát, ki ruhástól ugrott a fuldokló segélyére, a vészkiáltásra odagyűlt aratók mentették meg a biztos haláltól.

*** Ribillió a vasuti hordárok között.** A vasuti hordárok között valódi ribillió ütött ki. Nem egyébért, csupán csak azért, hogy valamennyien orsz. képviselőválasztókká vannak a szavazatlajstromba fölveve, amit eddigél talán egy sem is élvezett. Valóban a hordárok ezen önkénytelen megnyilatkozása elegendő elítélése annak a szédelgő munkának, mely a szavazatok összeírására törvényileg kirendelt testület által elvégezve lőn. Az agyonadóztatott paraszt telkes gazdák pedig csak fizessék a nagy adót és tőrjék tovább is némán azt, hogy az ultraliberális urak miként taszították ki alkotmányos határok között neveiket a szavazó listákból. Lesz ennek majd börtje is, csak várjunk . . .

*** RENDŐRI HIREK.** Menszáros Sándor bírósági végrehajtó körösparti lakásába tegnap éjjel belöttek. A golyó az ablakon behatolva a szomszédos falba furódott. A tettest-nyomozzák. — **Eltűnt fiú.** Lekner Lajos 15 éves asztalos inas szüleinek N.-Páris utczai lakásáról tegnap reggel eltávozott. Minthogy szülei balesettől tartanak, körözik. — **Elveszett tárgyak.** Weisz Kálmán szabó inas (Pischel Ferdinándnál) vasárnap reggel 8—1/9 között a főutczán a Grosz háztól a színházig elveszített 26 frtot, mely 2 tizes, 1 ötös és 2 koronából áll. A megtaláló illő jutalomban részesül. — Neumann Sándorné pedig 14 frtos selyemnapernyőjét, vesztette el a kispiactéren szintén vasárnap reggel. **Hirtelen**

halál. Turon Lajos 19 éves csizmadia segéd N.-Körös u. 696. sz. lakásán tegnap reggel hirtelen elhalt. A halál okának megállapítása végett fel fogják boncolni.

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-26, 8-48, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fűrdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*	Szent-László és Félix fűrdőbe 6-40*, 8-39, 2-05* 4-45, 7-20, 9-19*

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.
A *-gal jelölt vonatok csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

Levél a fenyvesek közül.

Feketehegy, 1895. július 19.

A háromnyelvű szépeesség e gyönyörű pontja az idén szokatlanul élénk látogatásnak örvend. A vendégek száma már eddig is elérte a háromszázat; pedig még csak a saison derekán vagyunk. De nem is csoda. Az országnak kevés üdülő helye versenyezhet e kis paradicsomkerttel remek vidék, levegő és kedélyesség dolgában. Még a vize is oly pompás, hogy — egyik váradai társunk szerint — kvaterkázni lehetne vele. (Meg is tesszük séta közben minden forrásnál). A gyönyörű fenyvesekben pompás sétautak vezetnek; a közeli tekintélyes hegyromokról nagyszerű kilátás nyílik. Kitűnő cigányzenekar mulattatja a közönséget; hetenkint egyszer bál, többször pedig búvész-előadások, tombola stb. űzik el az unalmat. Nem hiába fáradtak ide az ország legtávolabbi vidékeiről is akik gyógyulást és üdülést keresnek.

Kivált Nagyvárad, Debreczen, Arad, Szatmár szépen vannak képviselve. A nagyváradai ember csaknem otthon érzi magát a sok ismerős arc között. Itt vannak többi közt Bozóky Béláné és leánya, Oszterlamm erdőfelügyelő és neje, Bordé Ferencz és neje, özv. Bilinszkyné, Kertész Miksa, dr. Székely István, Körössy Endre stb.

Az itt levő lelkes katolikusok közt különben üdvös mozgalom indult meg. Eddig Feketehegyen nincs templom. A fürdővendégek, kik érzik, hogy nemcsak testből, hanem lélekből is állanak, s a testi gyógyulás mellett lelki számára is táplálékot és üdülést keresnek: eddig kénytelenek voltak a háromnegyed órányira fekvő Merény városkába fáradni.

Több lelkes egyházi és világi fürdővendég kezdeményezésére most a fürdőközönség körében mozgalom indult meg, melynek czélja Feketehegyen egy templomot létesíteni. Az itt levő katolikus hölgyeknek sikerült a fürdőzőközönség közt már eddig csaknem kétszáz forintot összegyűjteni. De a gyűjtés az idén és jövőre folytattni fog; s így Isten segítségével remélni lehet, hogy 1897. év nyarán az új templomban fogják Istentől gyógyulásukat kérni Feketehegy vendégei.

A gyűjtőbizottság különben felhívást fog intézni Feketehegy látogatóihoz, és másokhoz is, hogy a kápolna építésére adakozzanak. A szives adományok a merényi (Szepes-m.) r. kath. plébániai hivatalhoz intézendők.

Minden kommentár nélkül említjük fel, hogy a fürdő protestáns tulajdonosa a templomépítés tervét határozott ellenszenvvel fogadta, s a templomhoz még telket sem akart adni; holott a templom az ő fürdőjét fogja díszíteni és látogatottságát emelni. A gyűjtők tehát kénytelenek lesznek a fürdővel közvetlenül szomszédos magán területet szerezni meg e czélra, s általában a templomot a fürdőtulajdonos ellenére létesíteni.

Ezentul tehát Feketehegy éppen egyike lesz az ország legkellemesebb gyógyfürdőinek. Kár, hogy e czélra éppen a tulajdonos tett ke-

veset. Mert vannak ám Feketehegynek fekete oldalai is. Amily nagyszerű itt mindaz, amit Isten adott, oly kezdetleges és kényelmetlen az, ami emberi mű. Igaz, hogy a lakás és el-látás olcsó (hetenkint 20 frtból ki lehet jönni) de mégis több kényelmet lehetne várni — ki-vált oly dolgokban, melyekhez kevés pénz, csak egy kis jóakarát és izlés — no meg seprő és hidegvíz kívántatik.

Az is nagy hiba, hogy a fürdőnek Iglóval nincs állandó omnibuszközlekedése, minek foly-tán a kirándulások meg vannak nehezítve, s a vendégek a világtól elzárva.

Ez különben jól van így; mert ha valami idegen ide tévedne, s a sok hajadon fővel, vi-zessapkában és meztláb jár (Kneipoló) urat és hölgyet látná — bizony-bizony nagyot ta-lálna rajtuk nevetni.

Az elszigeteltségnek más haszna is van: legalább nem lehet az orvos rendeleteit kiját-szani, s akarva nem akarva meg kell a diétát tartani. Mert kemény diéta van itt. Bornak, sörnek híre nincs, a mértékletes dohányzást az orvos csak nagykére enged meg. Kávé — az csak Kneip féle van. Még az ételek is fűszer nélkül készülnek. Nem csoda, hogy ez a sok ideges ember itt egészen megszeliődül, akár csak a bárány. (Innen magyarázható az is, hogy a fürdőtulajdonos takarékosága ellen fel nem lázandunk). Azaz hogy megszeliődülne, ha a fürdő fűszerei: a sok szebbnél szebb asszony és leány az előirt nyugalmat nem zavarnák, s holmi diéta ellenes szivdobogásokat nem okoz-nának.

Folytathatnám még a feketehegyi élet le-írását, ha az előbbi hetek esős hűvös napjai most is a szobára szorítanának. De már állan-dóan mosolyog a nap, illatot áraszt a fenyő, csalogat a hegyi patakok csörgedezése. Ilyen-kor pedig mégis jobb a jelent élvezni, mint a távollevőkkel foglalkozni. Jó gőzfürdőzést az ottaniaknak, a kánikulai hőségben!

Scorpió.

TANÜGY.

Vagner Soma negyven éves tanítói jubileuma.

A bihari róm. kath. esperesi kerület legi-dősb. ügybuzgó tanítójának, Vagner Soma r. k. kántortanítónak, szeretve tisztelt kartársunk-nak, Mezőkeresztesen f. hó 24-én szerdán lesz 40 éves tanítói jubileuma, melyre kartársai, illetve kebelbarátai külön-külön már meg is vannak hívva.

A tanítói életben nem csekély esemény a 40 évi tanítói szolgálat. Vajmi kevés tanító van, aki ennyi időt tölthet e magasztos, de tö-vises pályán. Mennyi keserűség, mennyi hálát-lansággal találkozik, csak az bírhat erről fogal-lommal ki maga is benne van. Sok e pályán az öröm, vajmi kevés pedig az öröm. Vagner Soma kartársunk ezt szerencsésen átélte; le-győzte az akadályokat, a keserűség és hálát-lanság poharát bátran kiitta. Mi is tanulhatunk tőle; 40 éves küzdelemmel teljes tanítói pá-lyája lelkesítsen minket is, tanuljunk tünni és kitartani, fogadjuk mi is türelemmel akár a hálát-lanságot, midőn ilyenell kell találkoznunk, me-ritsünk a jubilálónak nemes példájából lelkiertő a méltatlanságok elviseléséhez.

Szép és magasztos is e pálya melyen Vag-ner 40 éven keresztül működött. Nagy szá-mal vannak az életben azok, akiknek — fárad-ságot, erőt nem kímélve — osztogatá a hit-erkölcsös tudást, nevelt sok-sok hasznos bec-sületes fiut s leányt édes hazánknak.

Ki az e földön, aki a tudatlan emberből okos, becsületes, istenfélő embert, igaz hazafit neveljen, mint a néptanító? Isten után legin-kább a tanító adhatja meg az embernek azt, mit más nem adhat. Azért mondja az irás: »A szülő csak életet, de a tanító mindent ad a gyermeknek.« Ezért oly szép, oly magasztos e pálya.

Kartársak! ti jó szülők, ti tanítványai, az ünnepeltnek, ragadjuk meg a kedvező alkal-mat, készítsünk egy koszorút csupa emlék és hálavirágiból, szeretettel keverve, s tüzzük az ünnepeltnek nemes homlokára!

Légy üdvözölve általunk kedves kartársunk! Boldogítson a tudat, miszerint a reádbizott neh-éz, de magasztos feladatnak megküzdve min-

den nehézséggel — nemesen, megfeleltél, meg-tetted 40 éven keresztül kötelességedet.

Már most pihenj, állj meg, élvezd a jól megérdemelt elismerést és a csekély jutalmat, melyre anynyi idő alatt reá szolgáltál!

Isten áldásától környezve — viruló egész-séggel, megelégedéssel, élj még nagyon soká!!! Szíve melegével kívánja kartársad és ke-belbarátod

Bellovits Antal,
r. k. kántortanító.

IRODALOM.

— **Télapó könyvben.** A szinkörben oly kiváló sikert aratott »Télapó« dramolettet a szerző a közönség óhajítására, még élvezni akarja könyvalabban is e poetikus idillt, kiadja legközelebb önállóan. Az érdekes műre felhiv-juk azok figyelmét, kik szeretik a valóban bel-beccsü, értékes szindarabokat. A könyv ára 1 korona. Megrendelhető Lang József kiadóhiva-talában.

»**Politikai Hetiszemle.**« A folyó évi július hó 21-én megjelent 29-ik számnak tartalma a következő: Vezérezik: A restauráció, írta R. Belföld; Király és millennium, írta Veri-tas. Külföld: Sztambulov halála, írta Székely Sámuel. Közgazdaság: A vaskapu-kölcson sikere, írta Pluto. Millennium: A kiállítás. Irodalom: A legmodernebb realizmus, írta dr. Császár Elemér. A szépirodalom pártolása, írta R. B. Művészet: Vegyesek. Főváros: Vegyesek. A hétről: Vegyesek.

»**Ügyvédek Közlönye.**« A folyó évi július hó 21-én kiadott 30-ik számnak tartalma: Mi-niszteri tanácsosok és dijnokok. Az 1895. évben végrehajtandó országos kataszteri felmérés elő-irányzata. A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság döntvényei. Kérdések és feleletek. Sé-relem. Vegyes közlemények. Értesítés a buda-pesti felsőbb bíróságoknál lévő ügyekről.

»**Herkó Páter.**« A folyó évi július 21-iki 29-ik szám, mint rendesen, gazdag, változatos és élénk tartalmu. Pompás, eleven ötletek, vala-mint igen sikerült illusztrációk versenyeznek egymással, hogy az olvasót, kivált ebben az egyhangu, unalmas kánikulai időben, kellemesen szórakoztassák. Előfizetési ár júliustól deczem-berig csak két frt.

MULATSÁG.

Annabál a Félix-fürdőben. A kánikula unalmas egyhangúságát egy kellemes mulatság fogja megzavarni, amely e hó 25-én esütörtö-kön este a Félix-fürdőben lesz megtartva. A n-n-a-b-ál lesz e mulatság, melynek védnök-ségét báró Gerliczy Félixné volt szíves elvállalni, ki ugyan a mulatságon gyásza miatt nem lesz jelen, de azért a bál érdekében, a melynek tiszta jövedelme a bihar megyei és nagyváradinőegylet javára fordítat-ik — minden lehetőet elkövet. A mulatságra meghívót nem bocsátottak ki és hogy annak zártkörű jellegét mégis biztosítsák, csak 300 (számozott) belépti jegyet bocsátottak ki, amely a nőegylet elnökségénél és a Félix-fürdő kezelőségénél váltható. Hogy a mulatság a nagyváradiai, helyesebben a vármegyei mu-latságok legelőkelőbbje leend, arra vall az a körülmény, hogy már tegnap, mikor a belépti jegyeket kibocsátották, a város és vármegye legelső családjai siettek a jegyeket lefoglalni. A mulatság este fél 8 órakor kezdődik és utána a közönséget akkor, amikor a többség kívánni fogja — különvona-t fogja a vá-rosba beszállítani. A belépti jegyek ára szemé-lyenkint 1 frtban van megállapítva.

SZINHÁZ.

Gróf Monte Christó.

Vasárnap délután leszállított helyárok mel-lett Dumas Sándor 5 felvonásos drámája *Gróf Monte Christó* került színre.

Valóban esodálatra méltó volt, hogy a va-sárnap délutánonként üresen tátongó fabódé — mennyire megtelt, s nagyobbára intelligens közönséggel.

Gróf Monte Christó szerepét, társulatunk

nagyratörékvő szerelmes színésze. Tompa Kálmán játszotta meg, s azt oly tökéletességre bírta juttatni, hogy úgy nyílt színre, mint a jelenetek végén a közönség zúgó éljenzéssel tüntette őt ki.

Gál, Bács, Benedek, Szendrei, Angyal és Rónaszékiné szerepeiket kitarító egyformasággal játszották meg.

Este »Gerolsteini Herczegnő« operette ke-rült színre csekély számú közönség jelenlé-tében.

Clemenceau.

Julius 23.

Megölte a nyomorultat. A színház ritkás padosorai között a fekete kabátok alatt meg-dobbant a szív:

— Így kellett tenni!

A törbe csalt, kifosztott Clemenceau Ivánfi Jenő adta sok tudással, intelligenciá-ával s hévvel. Oly hűen játszott, hogy meglepte azokat kik ismerik.

A többi szereplők is megtettek mindent, amit a meleg és a készültség dacára megtehettek. Bácsné, Angyal Ilka s a többiek jók voltak az elfogadhatóságig.

Strakosch Febea.

Ritka műélvezetben lesz alkalmunk része-sülni holnap és holnapután, mikor Strakosch Febea a turini operaház primadonnája lesz szinkörünk vendége. A kisasszonyt művészi ké-pességei felől a legjobb hírek előzik meg — és ugy a bpesti m. kir. Operaházban, valamint a ko-lozsvári és aradi színpadokon elért sikerei biz-tatók arra nézve, hogy a nagyváradai közönség egy kiváló művész tehetséget üdvözölhet köré-ben. Az előadások bérletfolyamban felemelt helyárrakkal tartatnak meg.

Mint egy kiváló zenekritikus közli velünk, a vendégművésznő hangja nem nagy terjedel-mű, de remekül képzett hang, melyet nagy-nénje: Patti Adelinának köszönhet, mely azonban szerepének kielégítő. Ami pedig a mű-vésznő nagy hírnevét s dicsőségét illeti, azt já-tékának köszönhet, melynél drámaibb nincsen, s hatásában megrázó kegy színvonalon áll e tekintetben Jászaiival, Volter Sarollával, Czígler Klárával. A közönség valósággal meg-döbben, mikor a »Traviatá«-ban ez elcsépett darabban szerepét kreálja.

Ivánfi Jenő, a nemzeti színház fiatal tagja ma fejezi be szép erkölcsi sikerrel járt vendég szereplését. Utolsó fellépése Othelloban Shakespeare egyik legremekebb tragédiájában melynek czimszerepe a vendég kitűnő alakítása. Azt hisszük közönségünk érdeklődést fog tanu-sítani ez előadás iránt, melyben Ivánfin kívül Angyal, Tóvölgyi, Balassa, Bács, Szendrei, Csá-tár játszik a főbb szerepeket.

REGENY-CSARNOK.

Magyarosodás Mocsarason.

— Vig elbeszélés. —

5

Írta: Városy Gyula.

A csöndet négy ember használta föl a nesztelen elszökésre.

Kalánka most tavalyi karácsonyi prédiká-cziójához fogott, mely a mellett, hogy az alá-zatosságot az Ur példája szerint kiváló meleg-séggel ajánlta, a presbyterium még jelenlévő tagjai előtt azon fenyegető érdemmel is birt, hogy az előbbi traktátusnál legalább egy negyed-órával hosszabb lesz.

Tömegesen keltek föl.

A lelkész reájuk sem hederítve, teljes hév-vel folytatta.

Az ellenpárt öt embere félnyolczig kibirta; ekkor nehogy a fölmagasztaltatásról szóló hus-véti beszédet is végig kelljen hallgatniok, kije-lentették, hogy a magyar sz. beszédet szívből pártolják.

Kalánka most fölolvasta és megmagyarázta a tanyán szerkesztett és a felsőbb egyházi ha-tóságának szóló ama jelentését, melyben, míg

egyrészt a magyar nyelvnek az eklézsia területén való öröndetes tőrfoglalásáról tesz tanúságot, másrészt a presbyterium egyhangu határozatát kérelmezi helybenhagyatni. A gyűlékezést egyhangu határozatáról szóló jegyzőkönyv fölvetett, aláíratott s kellő peccétekkel ellátva, a kérvényhez mellékelte.

Három hét múlva megérkezett az öröndetes tudomásvétel és jóváhagyás s az örökvényű okirat az augusztus tizediki istentisztelet végén azon kijelentéssel olvastatott föl, hogy az első magyar beszéd már szeptember első vasárnapján meg fog tartatni, melyre minden magyarul értő hazafi ünnepélyesen meghívatik.

A hatás általános morgásban nyilvánult. A tiszteletes nem törődött velük, hiszen úgy sem fogják hallgatni.

Az epochális szónoki mű kidolgozására két hetet, betanulására egyet fordított. Szép, nagyon szép beszéd volt az, telve hazaszeretettel és vallásos érzelmekkel. Maga is megcsóválgatta a fejét, midőn magányos irodájában eldeklamálta. Ádám, te furorét fogsz csinálni, neked Budapesten volna az igazi helyed. Csak türelem, az intelligencia méltányolni fog!

A helyi lap tiz sorban emlékezett meg az üdvös ujtásról, s nem késett megjegyezni, hogy nagytiszteletű Kalánka Ádám ur, a helybeli evangélikus egyház érdemekben dús lelkésze, csak az általános óhajnak tesz eleget, s e tekintetben többi kollégái sem végeznek hiábavaló munkát.

Szeptember első vasárnapja fölvirradt, eljött a tiz óra, s a jámbor ember dobogó szível haladt föl a kisdéd templom szöszékére.

Lehunyt szemmel kissé imádkozott, azután kifordult, hogy a mottót elmondja. Az imaházban nem volt zaj, beszédjét kisérem zavarta, ünnepélyes megjelenését néma áhitat fogadta s ő mégis jobban megzavarodott, mint a presbyterium amaz emlékezetes ülésének első pillanataiban.

A jelmondat jéggé fagyott ajkain, nyelve megdermedt, torkában szorult a levegő. Aldásra emelés helyett kétségbeesetten hadonáztak kezei s míg ábrázatára halott halványság ült, szívében az odaszorult vér égetően szűrt.

— Hát nem jött senki? — kiáltá végül göresös erőmegfeszítéssel.

— A mint tetszik látni, a nagytiszteletű urnak, — válaszolt az egyházi a kórusról.

— Senki?

— Senki.

— János, harangozzon be.

— Megtörtént már.

— Harangozzon be még egyszer.

— Igenis, alázatosan.

A mázsás kis harang ismét két perczig sirt.

— János, hívja be őket, mondja meg, várom az urakat.

— Egy szál sincs itt belőlük, kérem.

— Ninesen? De talán van öt?

— Ha mondom.

— János, elvesz a világ!

— Én is azt hiszem.

A tiszteletes még egyszer busan körülhordozza szemeit. A husz intelligens családból nem látott ott egy árva lelket sem. Oh pedig, hogy ígérték, mennyire örültek! A vaskereskedő be fogja zárni a boltját, a szenátor kedves meglepetésében szólni nem tudott, az iroda- és számtisztek testületileg ígérkeztek, írószobájában várja őket a konyak.

Nines senki, senki! Ez hát a hazafiság! Ez a régtől táplált óhaj, a betöltésre váró honfiai ur?! Ide jőjj »Igazság Kürtjének« szerkesztője s a germanizátortól sirva kérj boesánatot!

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A királyné utazása.

Bártfa, jul. 22. (Saját tud. távirata.) A királyné ma utazik el Bártfáról. A királyné külön vonata fél 8 órakor indul. Hivatalos bucsutisztelgés egyáltalán nem lesz. Ő felsége ismét a kassa—oderbergi vonalon utazik és ha az idő engedi, felrándul a csorbai tóhoz, onnan kocsin Tátrafüredre Frigyes főherczeg látogatására. A mai éjt Aboson a vonalon tölti.

A lelkészkező papság zaklatása.

Budapest, jul. 23. (Saját tud. táv.) Szabolcsmegyéből értesül a »Hazánk«, hogy a dadai járás szolgabírája rendelettel kötelezte az ott lelkészkező papságot, hogy 1846-tól 1872-ig s még néhány évből az összes anyakönyveket másolják le s összesen huszonkilencz évről küldjék be az anyakönyvi másolatokat. Több lelkész engedelmeskedett is ennek a semmi alappal nem bíró szolgabírói rendeletnek s már elvégezte a másolási munkát, a mire különben sem törvény, sem végrehajtot utasítás nem kötelezte. Egyik lelkész elég elővigyázatos volt megkérdezni, hogy micsoda tiszteletdíj fejében és mikor szolgáltatassa át az anyakönyvi másolatokat. Erre a szolgabíró azt válaszolta, hogy a másolásért díj nem jár, de azért a másolatok átadhatók. Az elkészített másolatok így most átvételre s kifizetésre várnak. Az egész dolog nem egyéb, mint a papság zaklatása, olyan munkával a mire nem köteles, s aminek megtérítésére az államnak pénze nincs. Ha a zsidó anyakönyvvezetőket a kormány fel nem világosította volna, még most is csináltatnák a másolatokat a szolgabírák.

A Bánffy-Eötvös szövetség.

Budapest, július 22. (Saját tud. táv.) Ismét jelentékeny adatot szolgáltatott egy székes-fejérvári hír arra, hogy a Bánffy-Eötvös szövetség egész nyíltan lép az ország ellen. Székesfejérvárott, a hol nagy hódítást tett a néppárt, az ő sajtóbeli organumával a kormánypárt szövetkezik az Eötvös-Just párttal néplap alapítására. Az ottani Szabadság című heti lapot változtatják át napi lappá s a fenn konzorciumban benne vannak a főispán, Tóth Aladár kormánypárti és Nagy Gyula Juszt-Eötvös párti képviselők többen a kormány és az ugynevezett függetlenségi párt oszlopos tagjai közül.

A macedoniai lázongás.

Küstendil, jul. 22. (Saját tud. táv.) A macedon kerületekből újból éreznek nyugtalanító hírek, amelyek valóságát azonban ellenőrizni nem lehet. A felkelők és a török csapatok közti összetűzések ismétlődtek, Pestesevo nagy községe Vircse, Malesevo és Beskacseve falvak hírszerint elhamvadtak. Roslog vilajetben Jakrudá falut megrohanták és a török hadikészleteket megerősítették. A Strumicza körül történtek miatt Salonikiból és Gevgelinjből ezer-ezer főnyi török csapatokat odarendeltek.

Sztambulov.

Szófia, július 22. (Saját tud. táv.) A Sztambulov ellen elkövetett merénylet ügyében a vizsgálatot erélyesen folytatják. Nem erősítik meg azt a jelentést, hogy Bone Gyorgyen beismerésben volna, azonban úgy látszik, hogy erősen kompromittálva van. Gyorgyevet és Tufekesievet továbbra is fogva tartják. Hirlik, hogy a gyanuokok Halev ellen, akit Sztambulov a főmerénylőnek mondott, mindinkább alapot nyernek. Állítólag egy Athanáz nevű macedoniai is bűnrészes, akit, épp úgy mint Halevet, nem lehetett feltalálni.

Bécs, július 22. (Saját tudósítónk táv.) A N. Fr. Pr. esti lapja a bolgár fejedelem udvarához tartozó körökből egy levelet közöl, amely főképp azzal a kérdéssel foglalkozik, miért nem tért vissza Ferdinánd fejedelem Bulgáriába. A közlemény kifejti, hogy a fejedelem hirtelen visszatérése csak felizgatta volna a kedélyeket. A fejedelem az ismeretes előzmények után különben sem vehetett volna részt Sztambulov temetésén. A kormány pedig minden erejével ellene volt a fejedelem visszatérésének.

A szesz-monopolium.

Budapest, július 22. (Saját tud. táv.) A pénzügyminiszter a szesz-monopolium behozatalára irányuló mukálatokat bizonytalan időre elhalasztotta. Oka az elhalasztásnak az a körülmény, hogy a pénzügyminiszter nem akar szembeszállani azzal az ellenszennvel, mely a szesz-monopoliumot fogadja. Elég megküzdeni a deficizzel, mely napról-napra növekszik.

K ö z g a z d a s á g.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. július 22-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	123.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	99.80
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	125.25
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	103.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	122.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	98.50
Italméresi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcson	—	—	—	—	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcson	—	—	—	—	146.25
Osztrák járdék papírban	—	—	—	—	100.75
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	101.—
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	123.50
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	101.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	—	156.—
Osztrák-magyar bankrészevény	—	—	—	—	1060.—
Magyar hitelbank részevény	—	—	—	—	481.40
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	—	401.40
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	—	433.—
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	961.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	59.40
London vista	—	—	—	—	121.45
Paris vista	—	—	—	—	48.10
20 márkás arany	—	—	—	—	11.88

SZINKÖR NAGYVÁRADON

Nagy bérlés 81. sz.

V. Kis bérlés 1. sz.

Páratlan.

Páratlan.

Kedden, 1895. július hó 23-án,

Ivánfi Jenő ur, utolsó vendégfelleptével:

OTHELLO,

A VELENCEI MÓR.

Tragedia 5 felvonásban. Irta; Shakespeare. Fordította Szász Károly.

Az előadás kezdete fél 8, vége 10 órakor.

Holnap kedden, július hó 24-én felemelt helyárrakkal Strakos Febea kisasszony vendégfelleptével:

A tévedt nő

(La traviata).

Nagy opera.

NYILTTÉR.

Kiadó lakások.

Az Apácza-utca 3-ik számú bérházban (ahol a »TISZANTUL« szerkesztősége és kiadóhivatala van)

nagyobb és kisebb lakások

folyó évi augusztus hó 1-ére kiadók.

180 12—0

Értekezhetni Dr. SCHWEIGER EDE

ügyvédnél Apácza-utca 383—18. szám.

Rendkívüli közgyűlés.

A Hunyady gőzmalomipar részvénytársaság
f. 1895. évi augusztus hó 4-ik napján
délelőtt 10 órakor üzleti telepén

rendkívüli közgyűlést

tart,

melyre a t. részvényesek ezennel meg-
hivatnak.

Tárgysorozat:

1. A felszámolás alatt levő László gőz-
hengermalom részvénytársaság telepének meg-
vétele, és illetőleg történet megvételéhez jóvá-
hagyó hozzájárulása.

2. Az alapítke felemelése czéljából új
részvények kibocsátása.

3. Az előző pontok folytán szükséges
alapszabály változtatások.

4. Esetleges indítványok az alapszabályok
12. §-a értelmében.

Kelt Nagyváradon, 1895. július 19-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 11. §-a: Azon részvényes, ki a
gyűlésen részt venni kíván, tartozik legalább egy hó óta
a részvénykönyvben nevére irt részvényeit a társaság
pénztárába vagy az igazgatóság által megállapítandó
helyeken a közgyűlést megelőző egy nappal letenni s a
letett részvényekről egy a részvény számát kitüntető
igazolási jegyet kap.

Ha a részvényes részvényei valamely hatóságnál
vagy részvénytársulatnál letétben vannak, a letéti jegy
letétele mellett is kiadatik az igazolási jegy.

Mire a t. részvényesek azzal figyelmeztetnek, hogy
részvényeiket Nagyváradon a társulat pénztáránál,
Budapesten Földiák Gyula cég irodájában (Nádor-utca
16. sz.) tehetik le. (191) 1-0

Magyarország sok százra menő ásványvizei
között

a „Gieshübl“ viznek egyetlen hasonmása!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS“

rendkívül szénsavdús és páratlanul tiszta égvényes
savanyúvíz.

Elsőrangú asztali- és üdítő ital

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb
ásványvizet képzelné sem lehet.

Legújabb vegyelemzés: „... a bodoki „Matild-
forrás“ vize a legtisztább és legértékesebb égvényes
ásványvizeink. Ható alkotó részei közül nátriumbicar-
bónát- szénsavtartalmú jóval nagyobb, mint a hasonló
természetű (gieshübl, radcini, peblai, bilini kron-
dorfi, luh Margit stb.) vizek. Ritka nagy szabad- és
félíg kötött szénsavtartalmának s kitünő kezelésének
tulajdonítható, hogy a víz üledéket nem képez; gyó-

gyító czélokra használva érvényre jut a víz minden
alkotó része

Budapest, 1895. ápril 21.

Dr. Haukó Vilmos, s. k.

Orvosi tekintélyek egybehangzó nyilatkozata:

„... a bodoki Matild víz kitünő hatással van az
emésztő és légző szervekre. A köhögési inger, reke-
ség, tüdőhurut ugyancsak javulnak mellette. Vérde-
ringési zavaroknál, epe-, vese- és scrofulosus bak-
nál is nem egyszer tapasztaltatott igen jó hatása. Étvend-
italul és járványos időben ivóciz helyett használva,
megbecsülhetlen.“

Borral, cognakkal, gyümölcs-szirupokkal, vagy
tisztán magában használva a „Matild“ víz igazán
pompás ital.

Arjegyék és a víz leírása szívesen küldetik.
Árak Nagyváradon üveggel együtt egy liter 17
kr., fél liter 13 kr.

Nagyváradon főraktár **Wurst József** fűszer- és
csemege kereskedése: kapható továbbá minden ásvány-
víz-üzletben és nevezetesebb vendéglőben.

Hazafias tisztelettel 175 13-0

György József, forrás kezelője.

(Háromszékmege) **Bodok** (Háromszékmege.)

KERESKEDELMI TANINTÉZET

(KERESKEDELMI AKADEMIA)

N A G Y V Á R A D O N.

Az országos kereskedelmi akademiákkal egyenrangú és jogu szakiskola. All 3
osztályból. Nyilvánossági és egy évi önként sségi joggal felruházva.

A nagyváradon kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, előkelő családok
fiai részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál
helyeztetnek el.

A tanév 1895. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

PROPPER N. JÁNOS,
igazgató.

(190) 1-15

TÓTH LAJOS

Hardtmuth-féle porcellán és majolika,

ugyszintén saját készítményű

tűzálló kályha, kandalló, takaréktűzhely és fürdőkád

NAGY RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Kis-Fürdő-utca 466. szám a. (Saját ház.)

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS!

Van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Kis-
Fürdő-utczán (saját ház) évek óta fennálló **KALYHA-RAKTÁRAMAT**
magnagyobbítottam és a Hardtmuth (Budweis) céggel való előnyös üzleti össze-
kötéseimnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy a saját,
valamint a külföldi gyártmányu legjobb minőségű

kandallók, kályhák, takaréktűzhelyek és fürdőkádak

készítését a legolcsóbb árak mellett eszközölöm és árusítom el.

Régi kályhák, takaréktűzhelyek átrakását és javítását pontosan teljesítem.
Ez alkalommal felhívom becses figyelmet

**a Hardtmuth-féle kályhák, kandallók,
takaréktűzhelyek és fürdőkádakra,**

melyekből helyben kizárólag **csak én vagyok jogosítva raktárt tartani.**

Ennélfogva úgy a helybeli, valamint a fővárosi cégek bármelyikével
csin, választék és olcsóság tekintetében versenyzem.

Kályhám jóság, tartóssága és fűtő képességeért teljes szavatosságot
vállalok.

Elvem törekvéssel oda juthatni, hogy a mai előhaladott korszellem
igényeinek jöminőségű és izletes kivitelben, megfelelő szolid árak és pontos
kiszolgálással megfelelhessenek.

Azon reményben, hogy e nembeli szükségleteit nálam fogja beszerezni,
becses pártfogását kérve, maradok

kitünő tisztelettel

Tóth Lajos,

kályhás.

(85) 20-25

